МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА
Україна, 54003, м. Миколаїв, вул. Котельна 2
ЄДРПОУ: 37992250
e-mail: mku.osvita@gmail.com
+38 (050) 394 72 87;
0 800 400 557
www.mku.edu.ua

PYLYP ORLYK INTERNATIONAL CLASSICAL UNIVERSITY
2, Kotelna Street, *Mykolaiv*, 54003, Ukraine
EDPNOY: 37992250
e-mail: mku.osvita@gmail.com
+38 (050) 394 72 87;
0 800 400 557
www.mku.edu.ua

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ПЗВО
МКУ ім.. П.Орлика
_____ Наталя Євдокимова
28.08.2025 р.

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці
№ 16 -ІОП

Термін дії - 3 роки

м. Миколаїв 2025 р.

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ №16 ІОП

ДЛЯ ДИСПЕТЧЕРА
(СТАРШОГО ДИСПЕТЧЕРА)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інструкція розроблена відповідно до Законів України «Про охорону праці», ДНАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», ДНАОП 0.00-4.12-99 «Типове положення про навчання з питань охорони праці».

1.2. Дана інструкція є нормативним документом в межах університету для диспетчера (старшого диспетчера).

1.3. Інструкція з охорони праці встановлює вимоги щодо безпеки діяльності диспетчера (старшого диспетчера) та поширюється на всі кабінети та приміщення університету.

1.4. Інструкція є обов'язковою для виконання диспетчером (старшим диспетчером) вимог з питань охорони праці відповідно до Закону України «Про охорону праці» і Кодексу законів про працю України.

1.5. Диспетчер (старший диспетчер) проходить навчання та перевірку знань з питань охорони праці, пожежної безпеки та надання першої домедичної допомоги.

1.6. До самостійної роботи допускаються особи, що:

- досягли 18 років;
- пройшли попередній медичний огляд та визнанні придатними по стану здоров’я виконувати роботу, пов’язану з їх посадовими обов’язками;
- пройшли вступний та первинний (на робочому місці) інструктаж з питань охорони праці, пожежної та електробезпеки.

1.7. В подальшому диспетчер (старший диспетчер) проходе повторні інструктажі з охорони праці на робочому місті один раз на 6 місяців та періодичні медичні огляди один раз на рік.

Результат інструктажу заноситься у відповідний журнал, в якому після проходження інструктажу повинні бути підписи особи, яка інструктує, та працівника (диспетчера, старшого диспетчера).

1.8. Робоче місце диспетчера (старшого диспетчера) є постійним.

1.9. Графік роботи диспетчера (старшого диспетчера) встановлюється згідно Правил внутрішнього розпорядку вимог техніки безпеки, в тому числі наступних:

- забороняється з’являться на роботі у стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп’яніння, розпивання спиртних напоїв на території університету;

- турбуватись про особисту безпеку та здоров'я, а також про безпеку та здоров'я оточуючих під час виконання будь-яких робіт або під час знаходження на території університету;

- знати та виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила користування обладнанням, устаткуванням та інструментом, правильно та своєчасно користуватись засобами колективного і індивідуального захисту;

- протягом робочого дня на своєму робочому місці виконувати доручену роботу особисто та не передоручати її виконання іншій особі. Не допускати на своє робоче місце осіб, що не мають відношення до виконуваної роботи. Без дозволу свого безпосереднього керівника не довіряти своє робоче місце іншому працівнику. Залишати своє робоче місце лише з дозволу безпосереднього керівника;

- виконувати роботу лише згідно посадової інструкції та ту, яку йому доручили, за умови, що безпечні методи її виконання йому відомі. В сумнівних випадках звернутись за роз'ясненням та вимагати додаткового інструктажу з охорони праці;

- дотримуватись встановленого режиму роботи;

- знати місце розташування засобів надання долікарської допомоги, первинних засобів пожежогасіння, головних і запасних виходів, шляхів евакуації у разі аварії або пожежі;

- на території та в приміщеннях університету курити заборонено;

- дотримуватись режиму праці та відпочинку;

- дотримуватись вимог виробничої санітарії та гігієни праці;

- при нещасному випадку чи травмуванні необхідно негайно припинити роботу, надати першу медичну допомогу потерпілому, відповідно до інструкції з надання першої домедичної допомоги, а за необхідності викликати медичну службу за телефоном 103, сповістити про це свого безпосереднього керівника чи найближчого робітника.

1.10. За невиконання даної інструкції диспетчера (старшого диспетчера) притягується до дисциплінарної відповідальності згідно з Правилами внутрішнього трудового розпорядку та Статуту вищого навчального закладу, а також підлягає позачерговій перевірці знань норм і правил охорони праці.

1.11. Для виконання своїх службових обов'язків диспетчер (старший диспетчер) використовує персональну електронно-обчислювальну машину (ПЕОМ).

1.12. При виконанні службових обов'язків на диспетчера (старшого диспетчера) можуть діяти небезпечні та шкідливі фактори:

- висока концентрація уваги;
- монотонність праці;
- підвищений рівень статичної електрики;
- напруга змінного струму 220В.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

Диспетчер (старший диспетчер) зобов’язаний:

- оглянути робоче місце, використовуване обладнання, інструменти та матеріали, прибрати зайві предмети;
- перевірити робоче місце на відповідність вимогам безпеки, справність застосовуваного обладнання та інструментів, якість використовуваних матеріалів;
- підготувати до роботи використовувані оргтехніку, обладнання, інструменти, матеріали, що включають і вимикають пристрої, світильники, електропроводку тощо;
- відрегулювати рівень освітленості робочого місця, робоче крісло по висоті, при наявності комп’ютера висоту і кут нахилу монітора;
- виявлені перед початком роботи порушення вимог безпеки усунути власними силами, а при неможливості повідомити про це безпосереднього або вищестоящого керівника, представникам технічних та/або адміністративно-господарських служб для вжиття відповідних заходів. До усунення неполадок до роботи не приступати;
- самостійне усунення порушень вимог безпеки праці, особливо пов’язане з ремонтом і настройкою обладнання, проводиться лише за наявності відповідної підготовки та допуску до подібного виду робіт, за умови дотримання правил безпеки праці.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Диспетчер (старший диспетчер) під час роботи зобов’язаний виконувати роботу згідно зі своїми функціональними обов'язками.

3.2. Диспетчер (старший диспетчер) не залишає без нагляду своє робоче місце, коли обладнання підключено до електромережі (комп'ютер, електроприлади тощо).

3.3. Диспетчер (старший диспетчер) повинен утримувати в порядку і чистоті робоче місце, не допускати його захаращення.

3.4. Диспетчер (старший диспетчер) повинен утримувати вільними проходи до робочих місць, не захаращувати устаткування предметами, які зменшують тепловіддачу засобів оргтехніки та іншого обладнання.

3.5. Диспетчер (старший диспетчер) повинен стежити за справністю засобів оргтехніки та іншого устаткування, дотримуватися правил їх експлуатації та інструкції з охорони праці для відповідних видів робіт.

3.6. Диспетчер (старший диспетчер) повинен при тривалій відсутності на робочому місці відключати від електромережі засоби оргтехніки та іншого устаткування тощо.

3.7. Диспетчер (старший диспетчер) повинен бути уважним, не відволікатися і не відволікати інших.

3.8. Диспетчер (старший диспетчер) повинен відключати засоби оргтехніки та інше обладнання від електромережі, тільки тримаючись за вилку

штепсельного з’єднувача.

3.9. Під час роботи не допускається:

- торкатися до рухомих частин засобів оргтехніки та іншого обладнання;
- працювати при знятих і пошкоджених кожухах засобів оргтехніки та іншого обладнання;
- працювати при недостатній освітленості робочого місця; торкатися елементів засобів оргтехніки та іншого обладнання вологими руками.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

По закінченні роботи диспетчер (старший диспетчер) зобов’язаний:

4.1. Відключити від електромережі всіх пристроїв ПЕОМ, засоби оргтехніки та інше устаткування.

4.2. Привести в порядок робоче місце, звертаючи особливу увагу на його протипожежний стан.

4.3. Вимкнути освітлення.

4.4. Закрити вікна.

4.5. У випадку виявлення будь-яких недоліків під час роботи, та інших факторів, що впливають на безпеку праці повідомити про це безпосереднього або вищестоящого керівника, а при необхідності представників ремонтно-технічних та адміністративно-господарських служб.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. При аварії, вимкнути електричне обладнання, попередити людей, які працюють поряд, про небезпеку, повідомити про випадок керівника структурного підрозділу.

5.2. При нещасному випадку з людьми надати першу домедичну допомогу, викликати швидку допомогу за телефоном 103, довести до відома керівника структурного підрозділу, зберегти обстановку, при якій стався нещасний випадок.

При надані першої домедичної допомоги дотримуватись наступних рекомендацій.

Штучне дихання:

Перед початком штучного дихання необхідно швидко усунути причини, які перешкоджають диханню.

Потерпілому потрібно розстібнути комір, пояс та інші частини одягу. Звільнити від забруднення ротову порожнину від слизу, бруду. Найбільш простим і ефективним засобом штучного дихання є спосіб "рот у рот" та "рот у ніс". Штучне дихання треба продовжувати до відновлення самостійного дихання або до прибуття медичного працівника.

Зовнішній масаж серця:

Метою масажу серця є підтримування кровообігу у життєво важливих органах. У разі відсутності серцевої діяльності до її відновлення потерпілий знаходиться у положенні на спині. Той, хто надає допомогу, робить енергійні

ритмічні натиски на грудину потерпілого 50-60 разів на хвилину, причому після 3-4 натисків роблять перерву на 2 секунди на час вдиху та на початок видиху.

Масаж переривати для повторення штучного дихання до трьох глибоких вдихів, після чого повторюють масаж протягом 15-20 хвилин.

Перші ознаки того, що потерпілий приходить до тями: зіниці звужуються, з'являється самостійне дихання, зменшується синюшність шкіри і з'являється пульс. Констатувати смерть має право тільки лікар.

Перша допомога при ураженні електричним струмом:

Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом передусім має бути спрямоване на припинення дії його на людину способом вимикання рубильника або вимикача, відкидання від потерпілого струмоведучого дроту діелектричним предметом або вивільнення потерпілого від джерела струму. Треба пам’ятати, що не можна торкатися ні до дроту ні до самого потерпілого голими руками без гумових рукавиць; той, хто надає допомогу, повинен обгорнути свої руки якоюсь частиною одягу, сухою ганчіркою, якщо є змога, надіти гумові калоші, гумові чоботи або стати на суху дошку. Віддаляючи потерпілого від джерела струму, слід брати його за ті частини одягу, що не прилягають до тіла.

За наявності дихання, навіть якщо потерпілий знепритомнів, його слід зручно покласти, розстебнути стискуючий одяг, забезпечити доступ свіжого повітря.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу (103). При цьому слід пам’ятати, що смерть від дії електричного струму є часто уявною, тому штучне дихання та закритий масаж серця треба проводити наполегливо, іноді впродовж 2-3 годин безперервно.

Дії при пораненні:

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету немає, то для перев'язки необхідно використати чисту (якщо можливо, свіжовипрасувану) носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходиться безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

Перша допомога при кровотечах:

Найбільш надійний спосіб тимчасової зупинки кровотечі - накладання джгута. У разі відсутності спеціального джгута можна використовувати підручні матеріали: ремінь, мотузку, рушник та інше. Джгут накладають вище місця кровотечі, зробивши 2-3 оберти навколо кінцівки. Джгут накладають на

термін не більше 2 годин літом і не більш як 1 година взимку. Під джгут треба підкласти записку, де вказати час накладання джгута. Обробити рану 3%-ковим розчином перекис водню та накласти стерильну пов'язку з урахуванням виду поранення:

- капілярне - звичайну бинтову;
- венозне - на рану накладають декілька слоїв марлі чи ватний тампон та туго бинтують;
- артеріальне - накладання джгута.

При підозрі на внутрішню кровотечу на ділянку ймовірної кровотечі потрібно накласти льоду та якомога швидше транспортувати потерпілого до лікарні.

Перша допомога при переломах:

Необхідно накласти шину, а у разі її відсутності використовувати дошки, фанеру, палиці та інше, що забезпечити нерухомість уламків кісток у місці перелому, при відкритому переломі з кровотечею спочатку належить зупинити кровотечу, перев'язати рану і тільки потім приступити до накладання шини.

Провести протишокові заходи - створити спокій та тишу навколо потерпілого, забезпечити доступ свіжого повітря, дати води. Після цього треба організувати доставку потерпілого до лікарні.

Перша допомога у разі вивихів:

Надаючи першу допомогу, не слід робити спробу вправити вивих (це може зробити тільки фахівець). Треба накласти пов'язку, яка забезпечувала б нерухомість пошкодженого суглоба, і направити потерпілого до лікарні.

Перша допомога при термічних опіках:

На обпечену поверхню шкіри накласти стерильну пов'язку.

- при термічних опіках - накласти чисту, суху чи змочену в етиловому спирті (розчин перманганату калію) пов'язку;
- хімічний опік - промити під струменем проточної води на протязі 15 хвилин, після чого обробити: кислотні опіки - слабо лужним розчином (мильна вода, питна сода 5%-ий для шкіри та 2-3%-ий для очей), лужні опіки - слабо кислим розчином (2%-ва оцтова чи лимона кислота, борна кислота 5- 10%-ва для шкіри, 2%-ва для очей).

За наявності опікового шоку потерпілому слід створити спокій, зігріти його. Бажано дати багато пити у вигляді содово - сольового розчину (1 чайна ложка солі на 1/2 ч. ложки соди розчинити у 1 л води).

Перша допомога при обморожуванні:

При обморожуванні частини тіла надання першої допомоги полягає у розтиранні відмороженої ділянки, яке потрібно виконувати в теплому приміщенні за допомогою вапна або м'якої тканини, змоченої спиртом або горілкою.

Якщо на ураженій ділянці з'явилось почервоніння, а тим більше виникли міхури і з'явилось омертвіння ткані, розтирання і підігрівання робити забороняється. У таких випадках на відморожену ділянку тіла накладають суху стерильну пов’язку, дають потерпілому гарячий чай, зігрівають його і направляють до лікарні.

Перша допомога при розтягненні і розриві зв’язок:

При розривах зв’язок застосовують тугу пов’язку й охолодження пошкодженого місця.

При травмах голови:

Створити потерпілому спокій, фіксоване положення, прикласти до голови «холод», при наявності рани - накласти пов’язку.

Перша допомога у разі непритомності:

Забезпечити доступ свіжого повітря, розстібнути одяг, дати понюхати нашатирний спирт. Якщо потерпілий не дихає, починати робити штучне дихання.

При травмуванні очей в будь-яких випадках негайно звернутись в медичний заклад.

5.3. До прибуття комісії по розслідуванню нещасних випадків залишити місце нещасного випадку в недоторканності (якщо це не загрожує життя та здоров’ю оточуючих).

5.4. Номера телефонів в екстрених ситуаціях:

- пожежна охорона **101;**
- швидка медична допомога **103;**
- газова служба **104.**

Розроблено:

Проректор з адміністративно – господарської роботи _____ (підпис) Андрій МАТВІЄНКО

Погоджено:

Інженер з охорони праці _____ (підпис) Валерій КЛИМЕНКО

Юрист -консульт _____ (підпис) Ганна Шаповалова

-